

Tillförlitlig avskjutningsstatistik, som är jämförbar över tid, är en av grundstenarna i en faktabaserad viltförvaltning. Ett stort tack riktas till er som bidragit genom att skicka in uppgifter om fällt vilt.

Foto: Jakub Mrocek

Avskjutningsrapport: 1 juli 2020 - 30 juni 2021

Jägaren lämnar sina skottlistor till den i jaktlaget som ansvarar för rapporteringen, vilken i sin tur sammanställer alltihop och gör en enda rapport för hela jaktlaget. Möjlighet finns nu också för jaktlagets medlemmar att använda en app kopplad till Viltdata. Varje jaktlag i Viltdata har en unik jaktlagsnyckel för ändamålet. För mer information och statistik se www.viltdata.se

Svenska Jägareförbundet har sammanställt avskjutningsstatistik sedan 1939. Jägarkårens rapportering gör det möjligt att följa viltstammarnas tillstånd och utveckling, den är ett viktigt underlag i den lokala och regionala viltförvaltningen.

Inrapporterade uppgifter för enskilda områden särredovisas inte – de utgör endast underlag för skattning av avskjutningen och en beräkning av viltstammarnas utveckling på jaktvårdskrets- och länsnivå.

På www.viltdata.se finns all avskjutningsstatistik samlad där intresserade kan se och hämta önskade uppgifter.

Västmanlands län

Rapporteringen 2020-2021 har varit bra men för att stärka kvaliteten på statistiken strävar vi efter ökad rapporteringsgrad. Då måste antalet jägare som rapporterar bli större, så påminn varandra om vikten av att rapportera skjutet vilt. Rapporten bygger på att 53 % av länets areal har lämnat sin avskjutningsstatistik.

Skillnaderna i avskjutning avseende både numerär och artsammansättning varierar stort inom länet. Dessa skillnader kan vara avsevärda på korta avstånd och syns tydligast mellan Bergslagen och ner mot Mälaren. Generellt ökar avskjutningen av vildsvin och kronvilt och är relativt stabil och för rådjur medan antalet fällda älgar minskar.

Detta stämmer väl överens med bilden av utvecklingen av klövviltsstammarna som förmedlats via länets jägarkår.

Foto: Kenneth Johansson

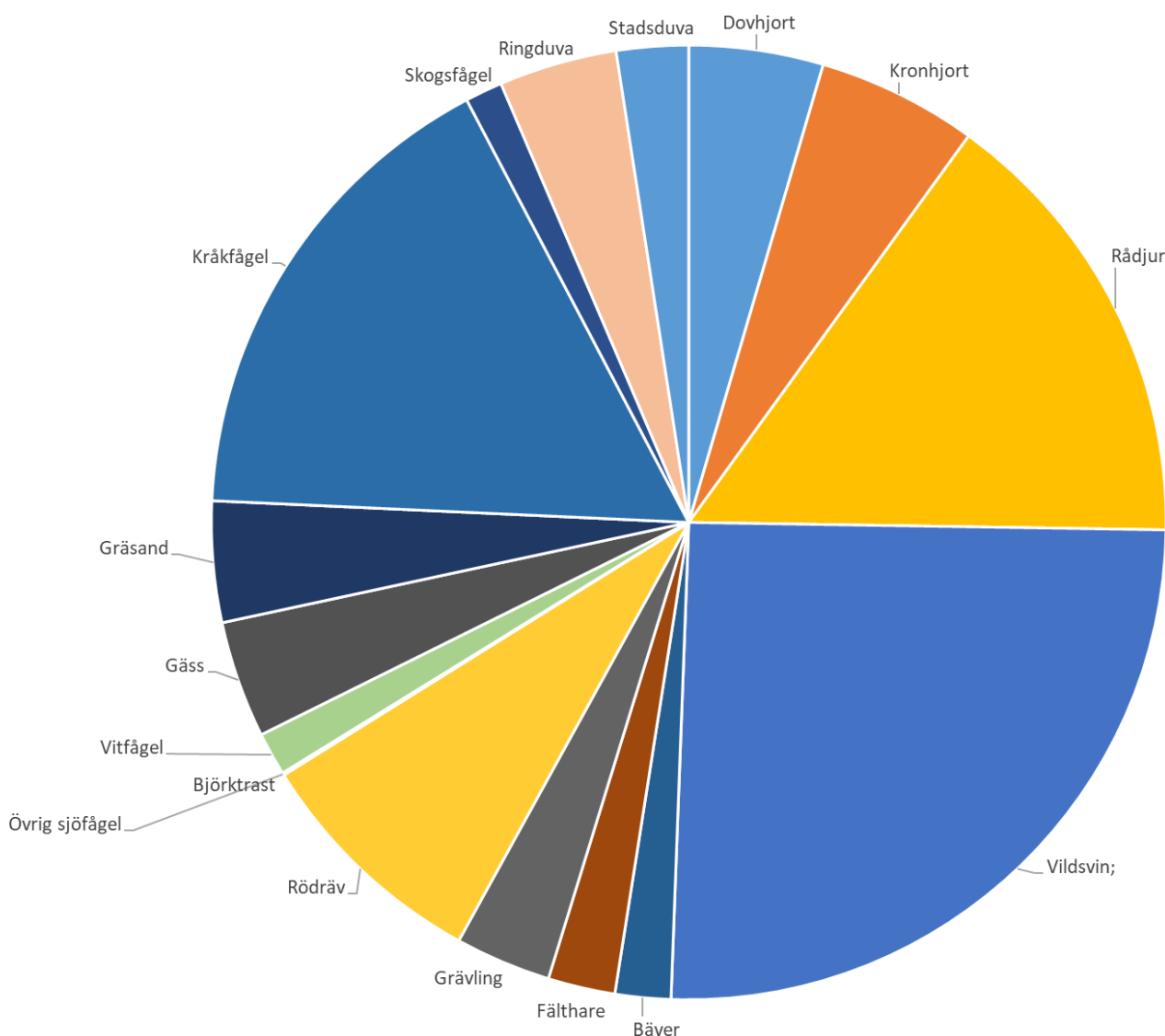

Jaktens mångfald inom Västmanlands län

Inom Västmanlands län fälls årligen en stor mängd olika viltarter. Antalet fällda av respektive art varierar mycket och beror på olika faktorer men tätheten är förstås en viktig faktor. Det är emellertid lika viktigt att rapportera antalet fällda individer oavsett om få eller många fälls av arten i fråga. Det är också betydligt mindre jakt-dagar där vargen är etablerad då hundjakten minskat avsevärt vilket gör skillnaderna ännu större i antalet fällt vilt.

Avskjutningen har i jämförelse med flera andra län en stark övervikt mot klövvilt. Småviltet som jaktlig resurs kan i många fall nyttjas på ett bättre sätt. När det kommer till arter förutom klövvilt så är det framförallt fågel som fälls. De arter som fälls i störst omfattning är gräsand, grågås, kanadagås, kråka, kaja och ringduva. När det kommer till däggdjur så är det framförallt rödräv och grävling som jagas.

Fördelning fällt vilt, ej älg, Västmanlands län 2020/21

Avskjutning klövvilt Västmanlands län

De olika arterna av klövvilt (mufflon och älg ej medräknad) i Västmanlands län har haft olika utveckling den senaste 10-årsperioden 2010-2020. Vildsvinsavskjutningen har stadigt ökat under en rad av år. Detta mest beroende på att de håller på att etablera sig i Bergslagen men planar ut i delar av länet och även minskar på en del håll.

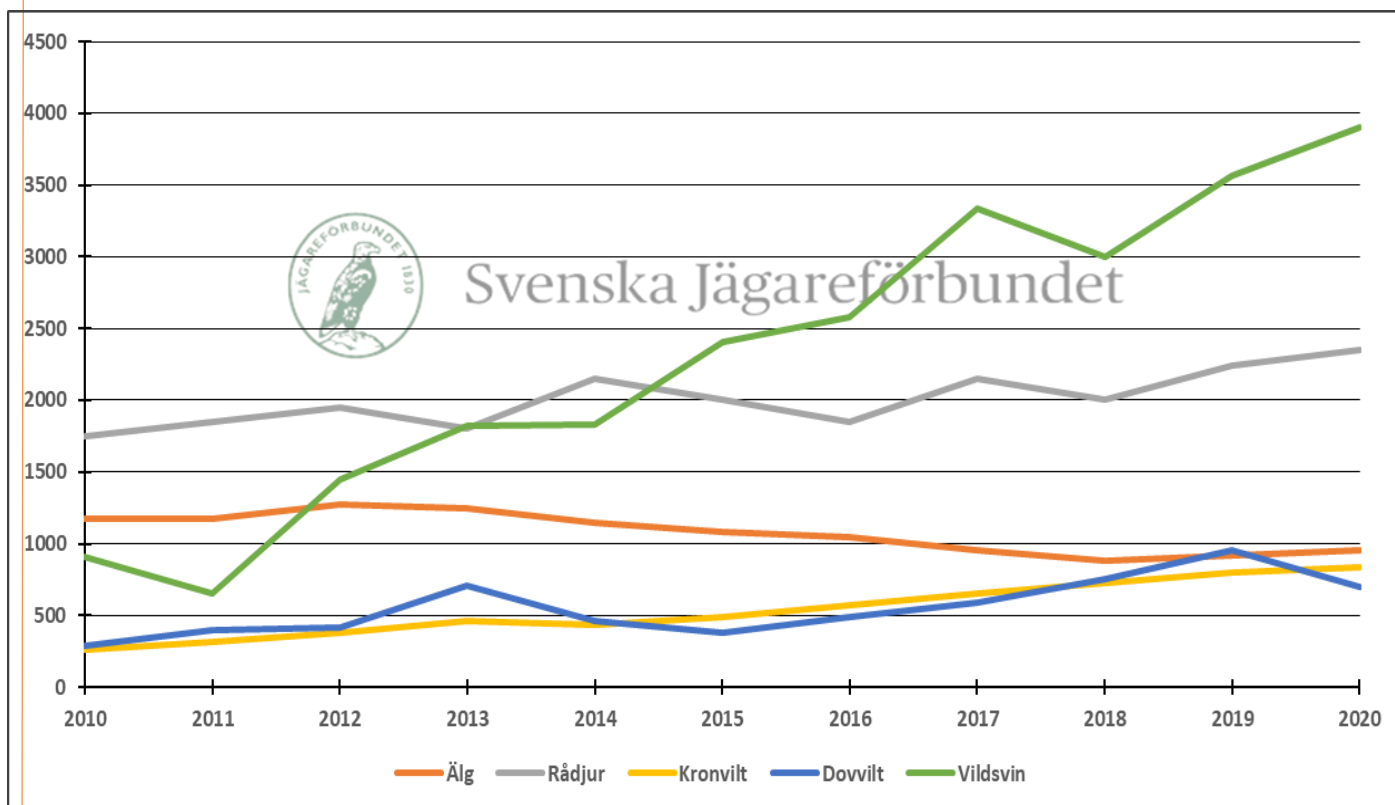
Den totala avskjutningen av klövvilt har legat relativt konstant i intervallet mellan 3300—7000 klövvilt de senaste åren.

Den tydligaste förändringen blir lokalt på älgskötsel- och krets nivå där de områden som saknar dov- och kronvilt samt har glesa vildsvinsstammar upplever en nergång i klövviltstammarna. Detta gäller främst där vi har vargreviren i Bergslagen. I de områdena med etablerade stammar av dov-, kronvilt samt vildsvin är utvecklingen den motsatta med en ökning av klövviltet. Då de arterna som ökat i antal är flocklevande så kan tätheterna lokalt vara mycket höga.

Foto: Sara Nordlinder

Avskjutning klövvilt Västmanlands län

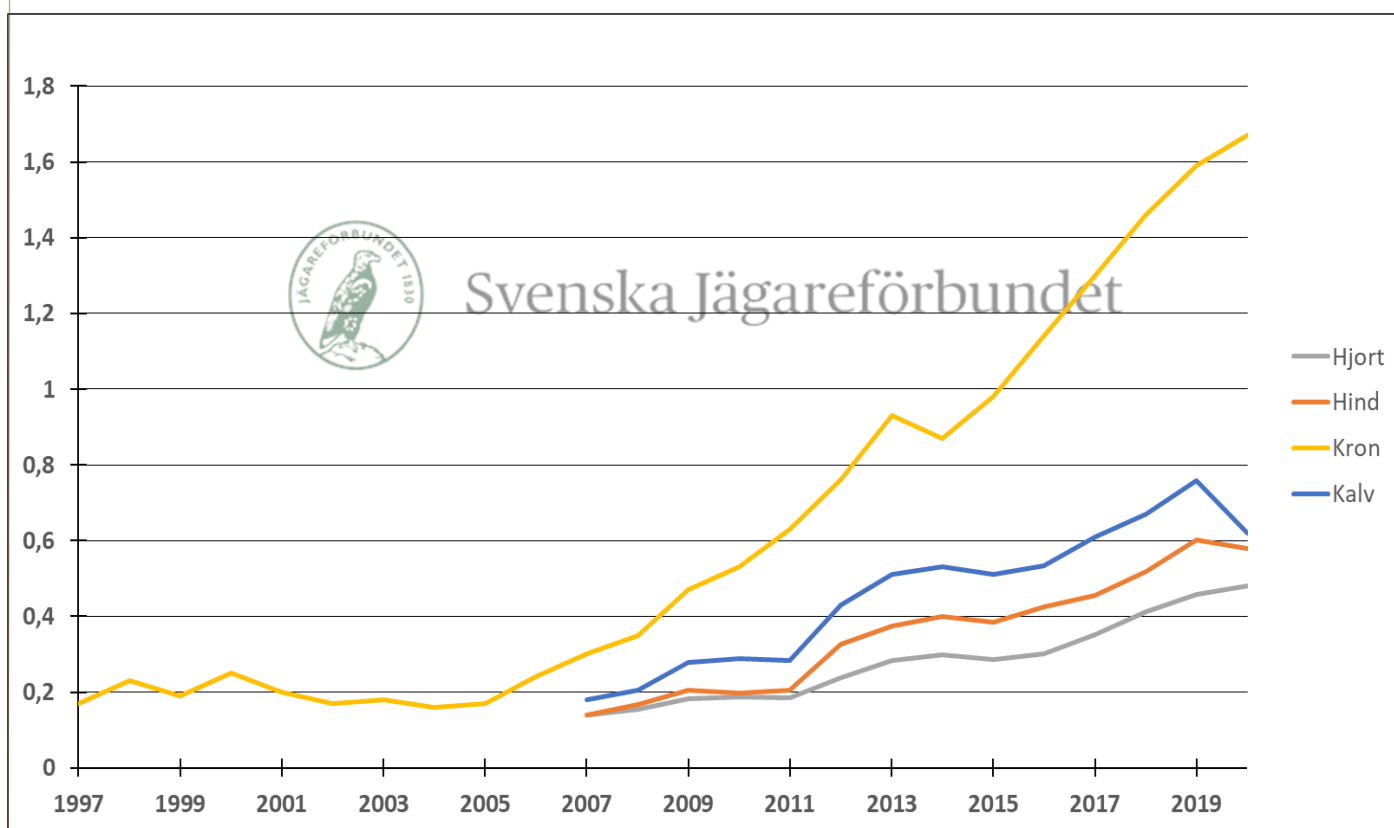
Avskjutning kronvilt Västmanlands län

Antalet fällda kronvilt i länet har ökat under de senaste 10 åren. Liksom för dovviltet är kronviltet flocklevande och variationerna inom länet är mycket stora. Medan vissa områden fortsatt upplevt en tillväxt de senaste åren har andra valt att börjat minska sin stam av kronvilt.

Foto: Anders Nilsson

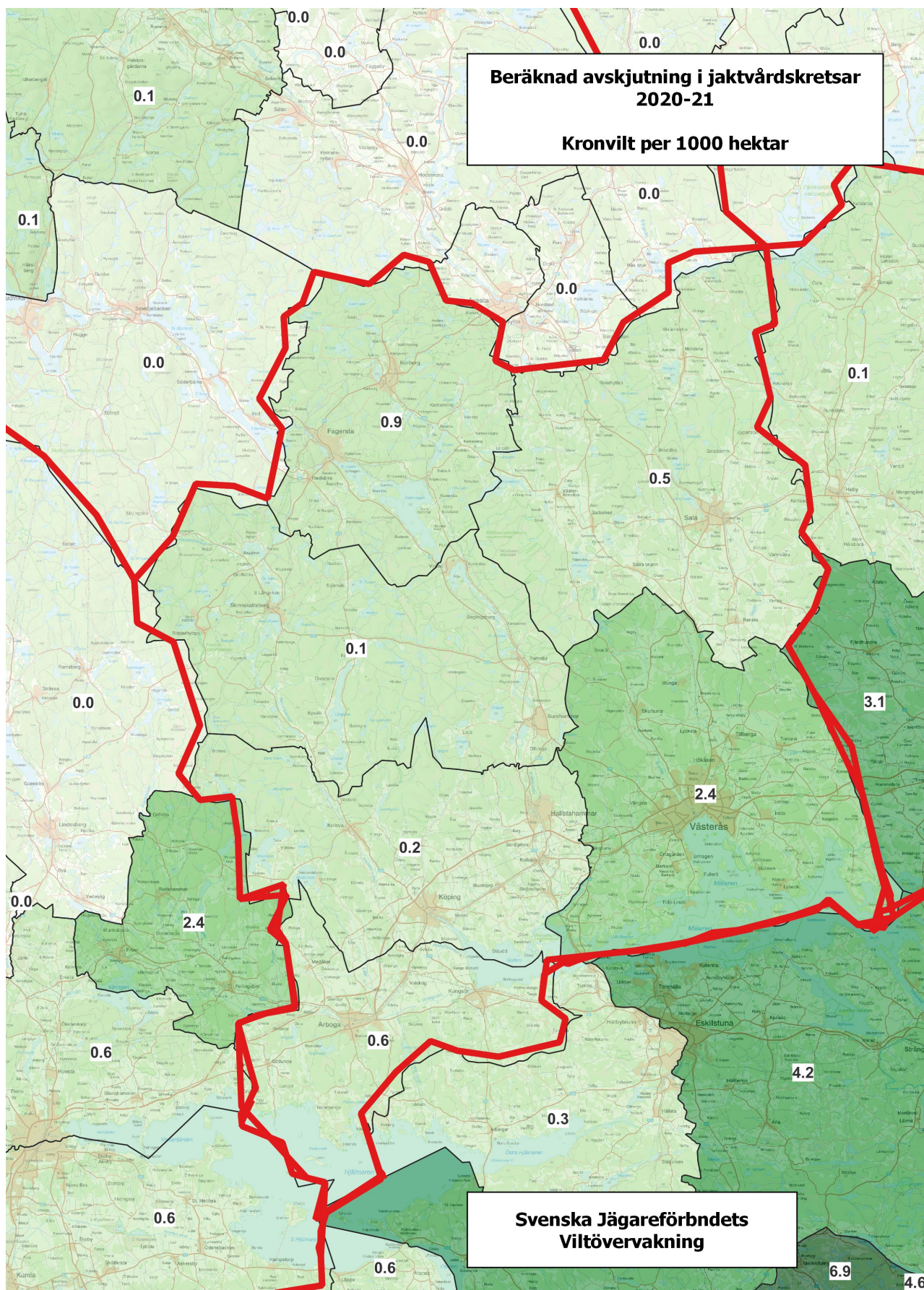
Avskjutning kronvilt 1997—2020

Figur. Avskjutningen av kronvilt i Västmanlands län 1997-2020 Källa: Länsstyrelsen Västmanland

Västmanlands

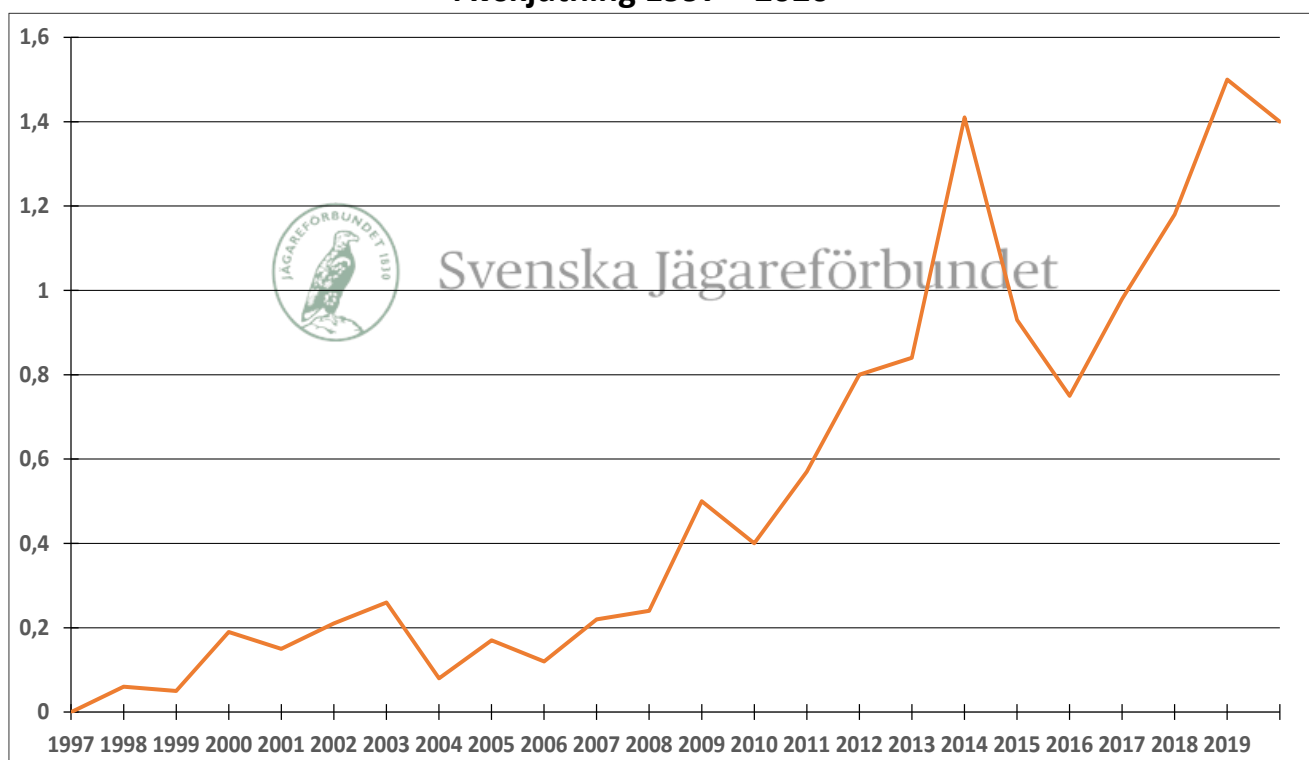

Avskjutning dovvilt Västmanlands län 2020/2021

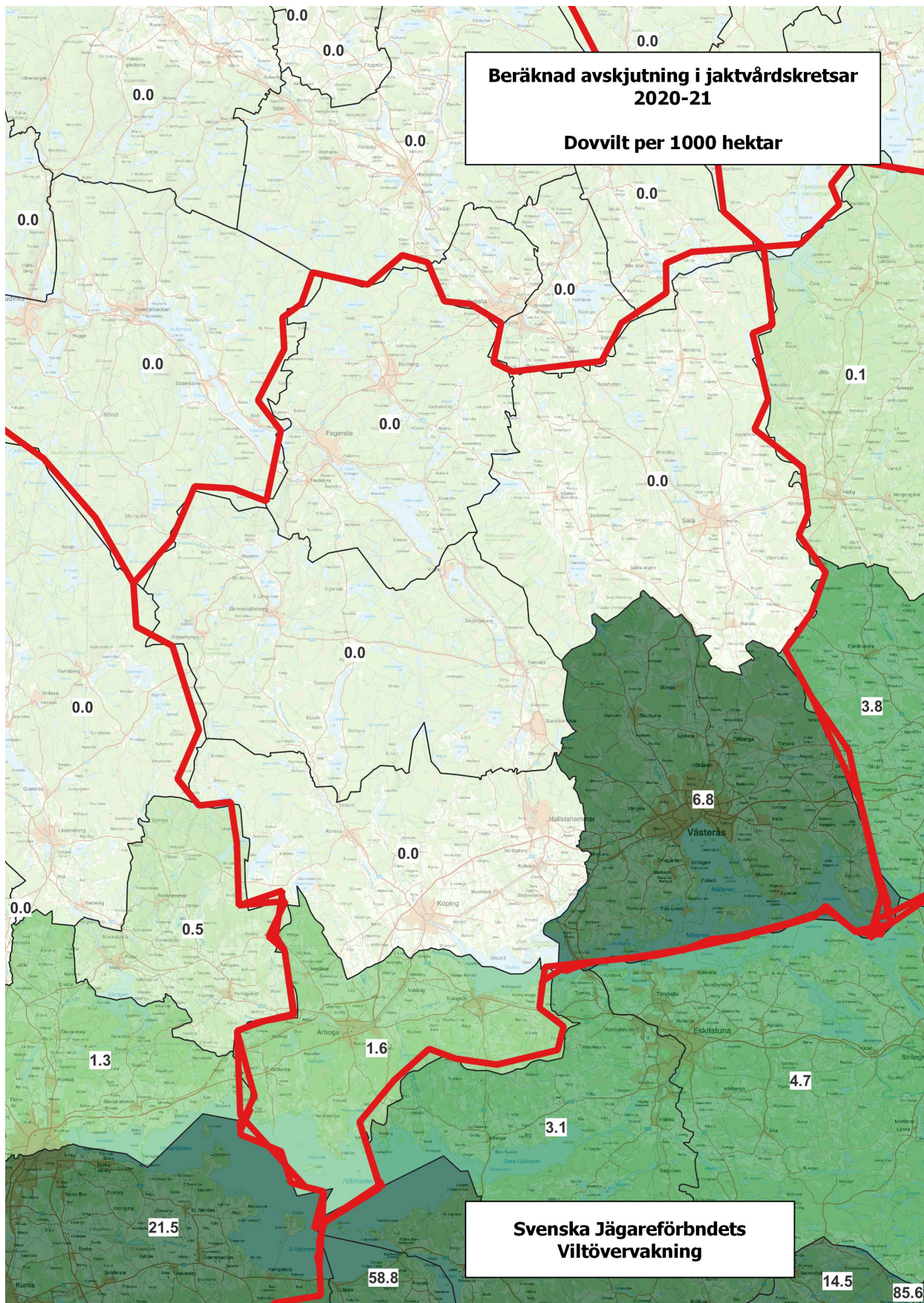
Dovviltsavskjutningen har ökat över tid och mer än fyrdubblats under 10-årsperioden. Framförallt under de senaste två åren har avskjutningen ökat rejält mycket. Typiskt för arten är att den är starkt flocklevande och kan uppnå höga tätheter på begränsade ytor samtidigt som spridningen går mycket sakta. Detta gör att variationen i täthet och förekomst varierar enormt inte bara inom länet utan även inom såväl jaktvårdskretsar som älgskötselområden. Det som skiljer de tre senaste åren från tidigare år är att andelen kalv i avskjutningen ökar vilket är mycket positivt. Samma utveckling ser vi på avskjutningen av hind, vilket tyder på att man inom en del områden avser minska storleken på stammen.

Avskjutning 1997—2020

Västmanlands

Avskjutning rådjur Västmanlands län 2020-2021

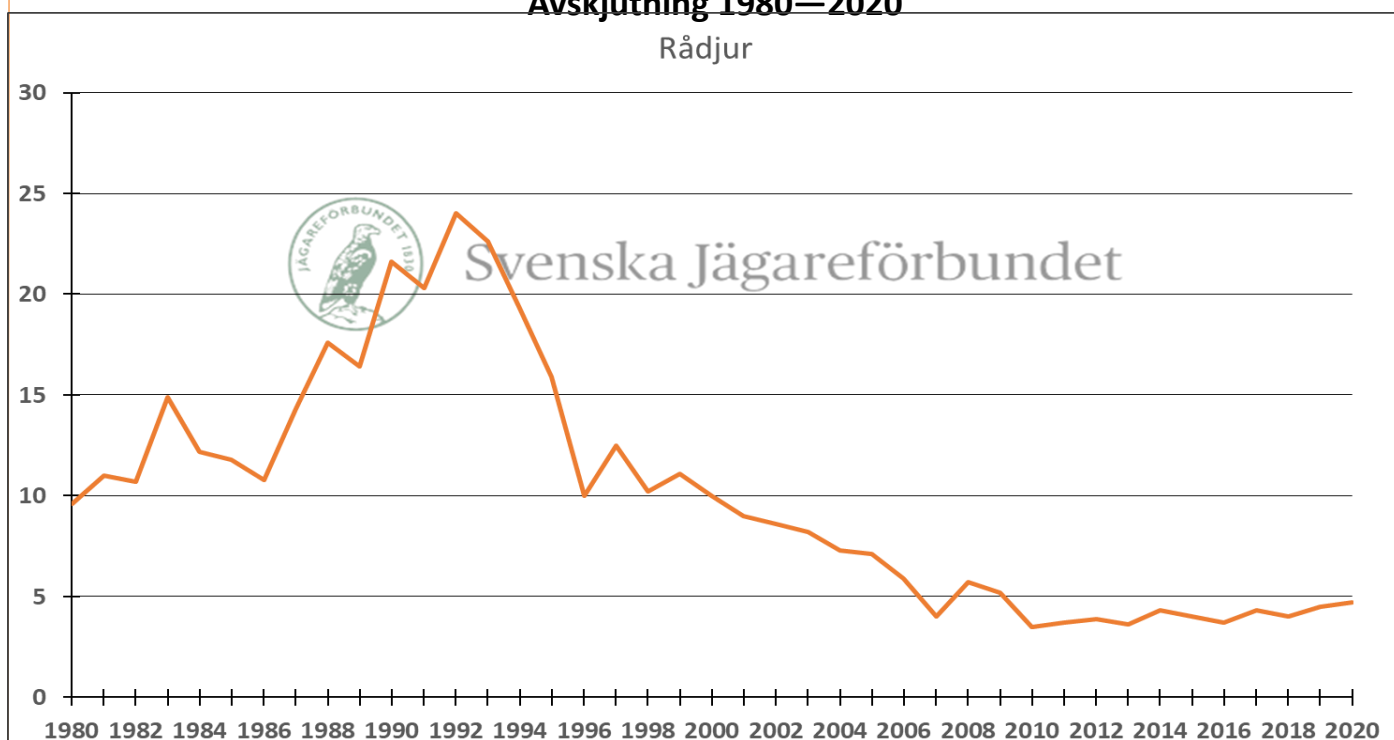

Foto: Roland Levander,
Mostphotos

Rådjursavskjutningen i Västmanlands län minskade kraftigt i samband med att lodjuren ökade i mitten av 1990 talet. Sedan var det kraftiga vintrar under senare delen av 2010 talet vilket syns i antalet fällda djur. Efter det har stammarna återhämtat sig något och avskjutningen har planat ut på drygt 2000 djur de senaste åren. Rådjursolyckorna i trafiken är fortfarande ett problem då en stor andel av rådjuren håller sig intill bebyggelse där trafiken är tät med den stam av lo och vargen som gör att rådjuren då håller sig där.

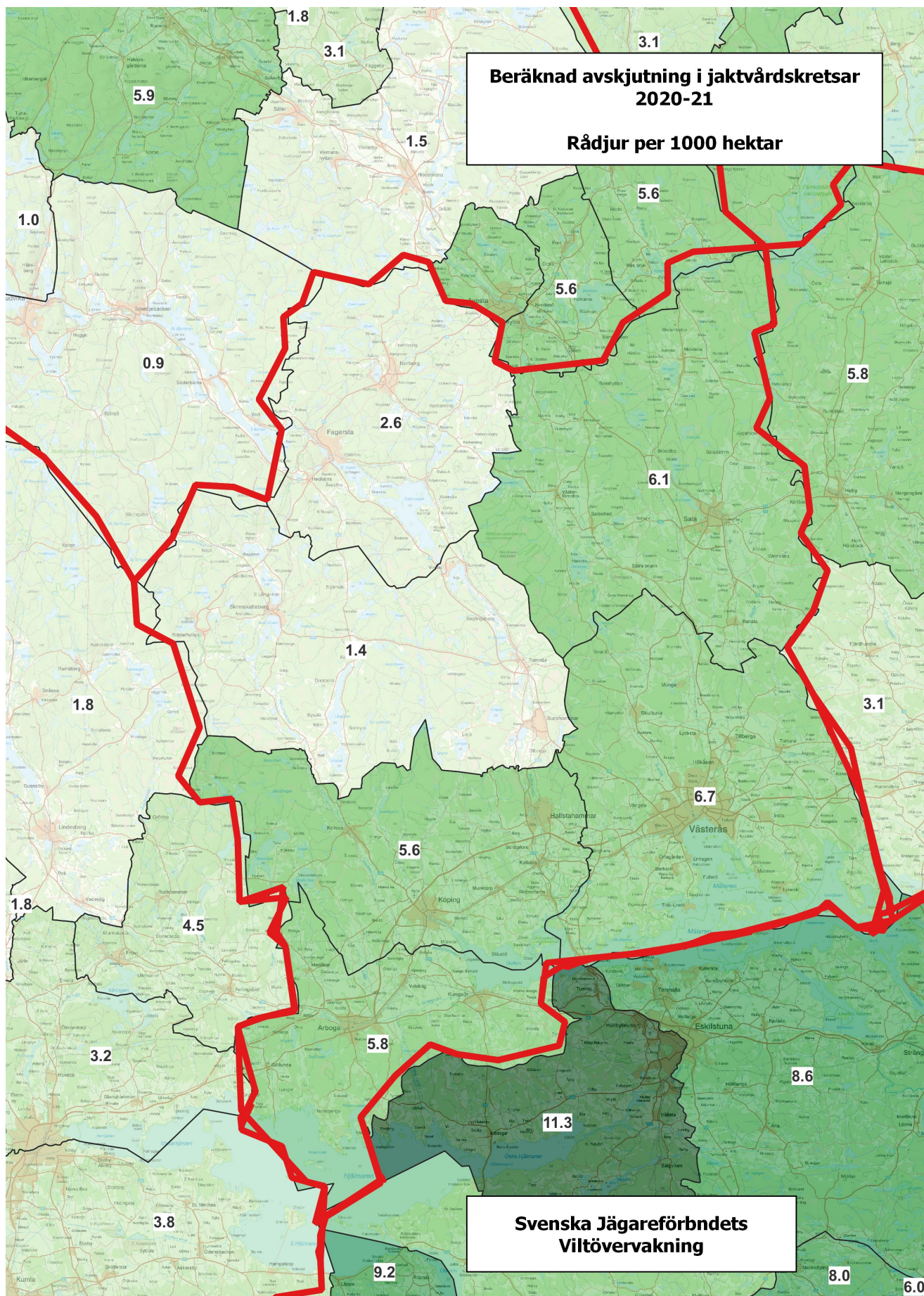
Avskjutning 1980—2020

Rådjur

Västmanlands

Avskjutning vildsvin Västmanlands län 2020-2021

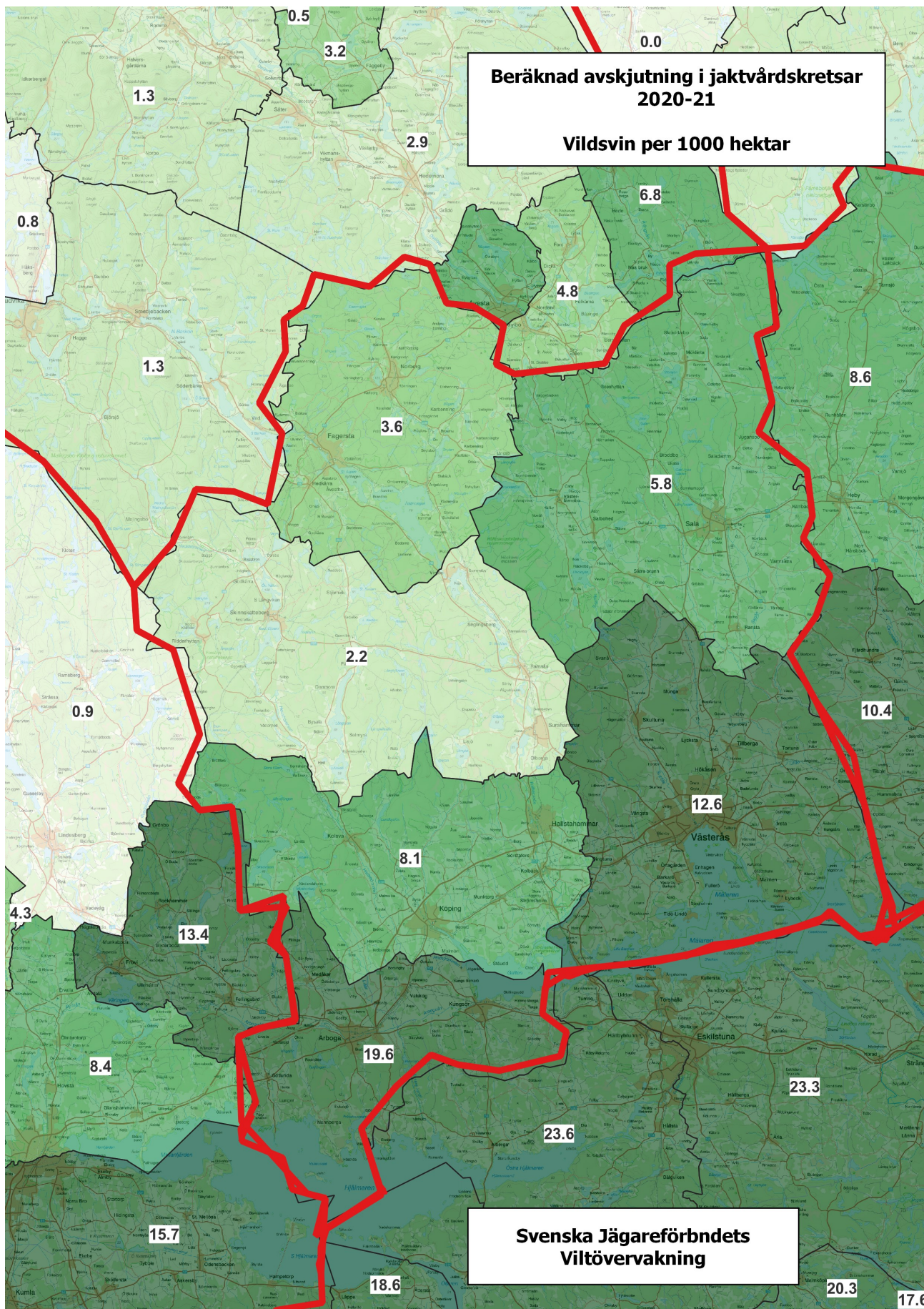
Foto: Mostphotos

Vildsvinsavskjutningen i Västmanlands län fortsätter att öka. Stammen är mycket ojämnt fördelade och även lokalt är det stora variationer. I de områden i södra länsdelarna har vildsvinsstammen planat ut och på vissa håll minskat. Att antalet vildsvin ökar i avskjutningen beror på att de håller på att etablera sig i de Bergslagen där de finns fläckvis men även i norra delarna av Sala kommun är de relativt ny etablerade.

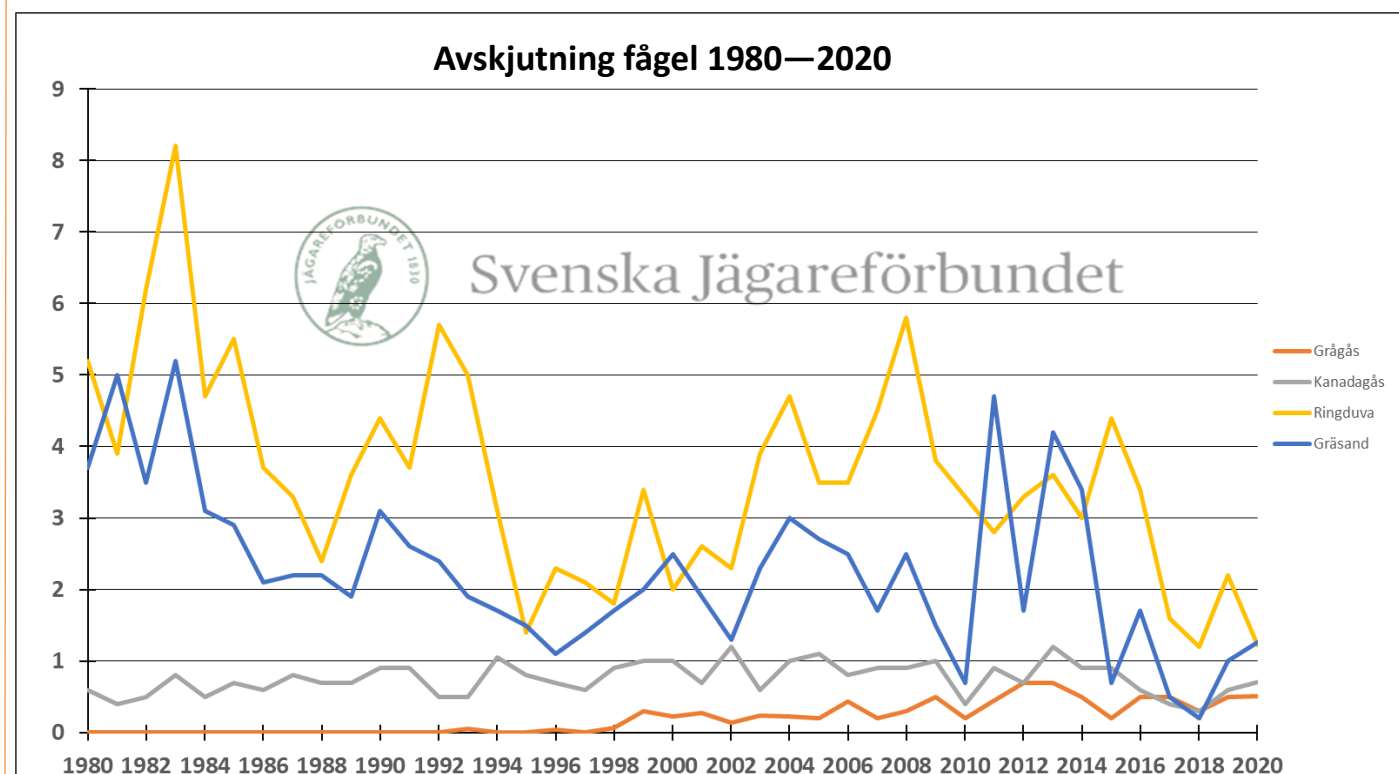
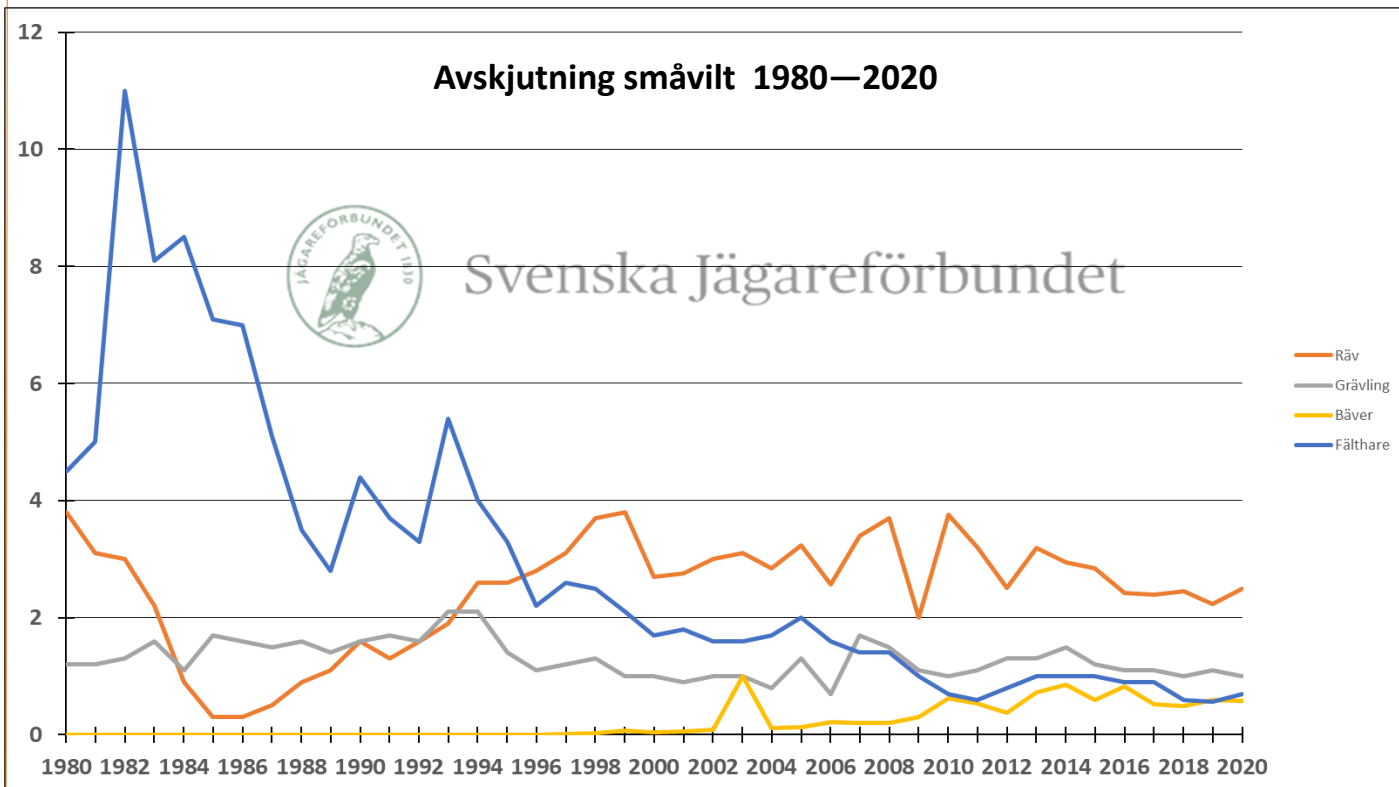
Västmanlands

Småviltsavskjutning Västmanlands län

Generellt om småviltet i Västmanlands län kan sägas att avskjutningen är vikande för de flesta arter. Om detta beror på en faktisk förändring i småviltsstammarna eller en förändring i jaktutövning där ett större fokus ligger på klövvilt är osäkert. Avseende exempelvis gåsarterna så finns andra data i form av fågelräkning som talar för starkt ökande populationer under motsvarande period. Troligtvis finns ett mycket större utrymme att uthålligt tillvarata småviltet som jaktlig resurs än vad som görs i dag.

Viktigt att rapportera avskjutningen

Den skattade avskjutningen i länet och lokala jaktvårdskretsar som presenterats i denna rapport beräknas med hjälp av den avskjutning jaktlagen rapporterat. Rapporteringen är frivillig, endast jaktlag som själva vill bidra med data deltar.

De jaktlag som rapporterar meddelar också sin jaktmarksareal. Den rapporterade arealen i varje jaktvårdskrets summeras och då erhålls täckningsgraden i rapporteringen för den aktuella jaktvårdskretsen.

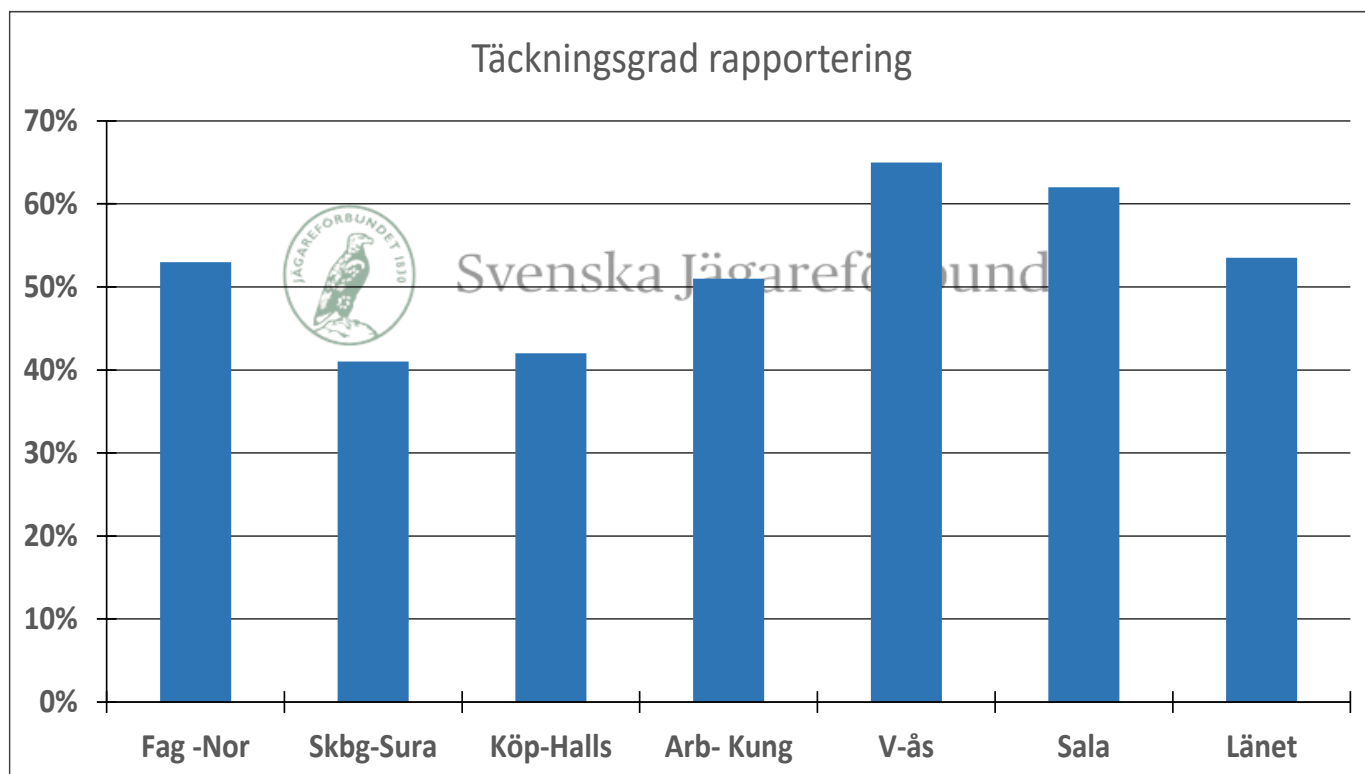
Vid skattningen av avskjutningen används täckningsgraden som omräkningsfaktor. Beräkningen görs i varje enskild jaktvårdskrets för att på bästa sätt säkerställa likartade vildnadsförhållanden. Den skattade avskjutningen per jaktvårdskrets summeras till länsvis respektive nationell avskjutning.

För att erhålla bra kvalitet på skattningen bör hög rapporteringsgrad eftersträvas i varje enskild jaktvårdskrets.

Västmanlands län 2020-2021

Täckningsgraden för jaktvårdskretsarna Västmanlands län varierar mellan 41 – 65 %. Täckningsgraden för hela länet ligger på 54 % vilket mycket bra. Svenska Jägareförbundets målsättning är att nå en täckningsgrad om minst 40 % i alla län senast år 2024. En hög täckningsgrad säkerställer en god beräkning av avskjutningens omfattning för de jaktbara viltarterna.

Om Ni önskar utbildning eller information om hur man rapporterar i Viltdata är det bara att Ni hör av Er till Länsansvarig Jaktvårdskonsulent eller hämtar information som finns på www.viltdata.se.

Figur. Rapporteringsgrad per jaktvårdskrets 2020-2021. Källa: Svenska Jägareförbundet viltövervakning.

Svenska Jägareförbundet är en folkrörelse med 158 000 medlemmar som är organiserade i 22 till förbundet anslutna länsjaktvårdsföreningar. Förbundet bildades 1830 i syfte att rädda viltstammarna samt att främja en långsiktigt hållbar jakt. Svenska Jägareförbundet verkar utifrån en stor respekt för viltet, naturen, människan och samhället som kan sammanfattas i orden hänsyn och balans. Förbundet har även ett jakt- och viltvårdsuppdrag av regeringen att leda delar av den praktiska jakten och viltvården i Sverige.

Foto: Madeleine Lewander

Länsansvarig Jaktvårdskonsulent

Lars Björk

lars.bjork@jagareforbundet.se